

1427.

Врз основа на член 1 став (2) од Законот за инвестициски фондови („Службен весник на РМ“ 12/09, 67/10, 24/11, 188/13, 145/15 и 23/16 и „Службен весник на РСМ“ бр. 31/2020, 150/2021 и 288/2021) и член 54 став (4) од Законот за општа управна постапка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 124/2015), Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија на седницата одржана на ден 29.4.2022 година го донесе следното

РЕШЕНИЕ

1. ПОСТАПКАТА ПОВЕДЕНА од страна на Комисијата за хартии од вредност врз основа на Решение за контрола/надзор 08-640/1 од 17.9.2021 година, за сторен прекршок од страна на Друштвото за управување со приватни фондови Тхомпсон Кросби Фонд Манаџмент Компани ДООЕЛ Скопје кое управува со приватниот фонд Румелиа по член 161 став (1) алинеја 30, 33 и 34, став (4) и став (6), а во врска со член 57 став (1) и став (8) и член 58 на Законот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам („Службен весник на РМ“ 120/18 и „Службен весник на РСМ“ бр. 275/19 и 317/20) СЕ ЗАПИРА.

2. Постапката од точка 1 на ова решение се запира поради бришење на приватниот инвестициски фонд Румелиа управуван од Друштвото за управување со приватни фондови Тхомпсон Кросби Фонд Манаџмент Компани ДООЕЛ Скопје, запишан во регистарот на приватни фондови кој го води Комисијата за хартии од вредност.

3. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето и истото ќе се објави во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Број УП1 08-124
29 април 2022 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Северна Македонија
Претседател,
м-р **Нора Алити, с.р.**

Нë базë тë ненит 1, параграфи (2) тë Лигит тë Фондеве тë Investimeve (“Gazeta Zyrtare e RM-së” 12/09, 67/10, 24/11, 188/13, 145/15 dhe 23/16 dhe “Gazeta Zyrtare e RMV-së” nr. 31/2020, 150/2021 dhe 288/2021) dhe ненит 54, параграфи (4) тë Лигит тë Procedurës së Përgjithshme Administrative (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 124/2015), Komisioni i Letrave me Vlerë i Republikës së Maqedonisë së Veriut, në seancën e mbajtur më datë 29.4.2022, miratoi

АКТВЕНДИМ

1. PROCEDURA E NISUR nga ana e Komisionit të Letrave me Vlerë në bazë të Aktvendimit për kontroll/mbikëqyrje 08-640/1, datë 17.9.2021, për kundërvajtje të kryer nga ana e Shoqërisë Administrative të Fondeve Private “Thompson Krosbi Fund Menaxhment Kompani” SHPKNJP, Shkup, e cila administron me Fondin Privat Rumelia, sipas ненит 161, параграфи (1), nënпараграфи 30), 33) dhe 34), параграфи (4) dhe параграфи (6), a në lidhje me ненин 57, параграфи (1) dhe параграфи (8) të Ligjit të Parandalimit të Pastrimit të Parave dhe të Financim të Terrorizmit (“Gazeta Zyrtare e RM-së” 120/18 dhe “Gazeta Zyrtare e RMV-së” nr. 275/19 dhe 317/20), NËDËRPRITET.

2. Procedura e nisur nga pika 1 e këtij Aktvendimi ndërpritet, për shkak të fshirjes së Fondit Privat Investues Rumelia, i administruar nga Shoqëria Administrative e Fondeve Private “Thompson Krosbi Fund Menaxhment Kompani” SHPKNJP Shkup, i regjistruar në Regjistrin e Fondeve Private, të cilin e mban Komisioni i Letrave me Vlerë.

3. Ky Aktvendim hyn në fuqi me ditën e sjelljes dhe i njëjti do të botohet në Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Numër PA1 08-124 Komisioni i Letrave me Vlerë i Republikës
29.4.2022 së Maqedonisë së Veriut
Shkup Kryetarja,
Mr.Sc. **Nora Aliti, d.v.**

АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ

1428.

Врз основа на член 158-б став (1) точка 4 и член 158-с точка (1) а во врска со член 94 од Законот за супервизија на осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр.27/02, 84/02, 98/02, 33/04, 88/05, 79/07, 08/08, 88/08, 56/09, 67/10, 44/11, 88/13, 43/14, 12/14, 153/15, 192/15, 23/16, 83/2018 198/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.101/19 и 31/20), Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување на седница одржана на ден 28.4.2022 година донесе

**ПРАВЛНИК
ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ ВО ВРСКА СО
УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНДОВИ КОГА
ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕЗЕМА ИНВЕСТИЦИОНИОТ
РИЗИК****Основни одредби****Член 1**

Со овој правилник се утврдуваат основите за вршење работи на осигурување на живот во врска со удели во инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестициските фондови согласно член 5 став (1) точка 21) од Законот за супервизија на осигурување (во понатамошниот текст: осигурување на живот во врска со удели во инвестициски фондови).

Дефиниции**Член 2**

Поимите употребени во овој правилник го имаат следното значење:

- Друштво за осигурување (во натамошниот текст: друштво) – е друштво за осигурување кое добило дозвола од Агенцијата за супервизија на осигурување за вршење работи на осигурување во класата на осигурување 21 - Осигурување на живот во врска со удели во инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови;

- Отворен инвестициски фонд - претставува посебен имот, без својство на правно лице, чии сопственици на удели имаат право на сразмерен дел од добивката на фондот и во секое време имаат право да побараат исплата на уделот, со што ќе истапат од фондот;

- Друштво за управување со инвестициски фонд (во натамошниот текст: ДУИФ) – е акционерско друштво со седиште во Република Северна Македонија кое добило дозвола од Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија за вршење на работи за основање и управување со инвестициски фондови;

- Инвестициско портфолио – е вкупниот број на удели во инвестициски фондови за еден договор за осигурување;

- Вредност на инвестициско портфолио – е производот од вкупниот број на удели и цената на уделот на денот на пресметката;

- Нето вредноста по удел е нето вредност на имотот на фондот поделена со бројот на уделите на фондот во моментот на пресметување на нето вредноста на имотот на фондот;

- Удели во инвестициски фонд - е сразмерен пресметковен дел од вкупната вредност од инвестициски фонд;

- Цената на уделите во отворениот фонд е единствена цена еднаква на нето вредноста на имотот на фондот по удел, која се пресметува врз основа на пазарната цена на сите хартии од вредност од портфолиото на фондот; и

- Нето вредност на имотот на инвестициски фонд – е вредноста на имотот намалена за износот на обврските на фондот.

Структура на премијата за осигурување

Член 3

Премијата за осигурување на живот во врска со удели во инвестициски фондови која ја плаќа договарачот на осигурувањето при склучување на договор за осигурување на живот во врска со удели во инвестициски фондови се состои од:

- Премија за осигурување - дел од премијата наменет за осигурително покривање во случај на смрт и/или доживување на осигуреникот, за што друштвото формира математичка резерва;

- Премија за вложување - дел од премијата наменет за купување удели во инвестициски фонд регистриран во Регистарот на инвестициски фондови во Република Северна Македонија, а го води Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија, за што друштвото за осигурување на живот формира посебна резерва; и

- Трошоци за спроведување на осигурувањето – дел од премијата кој се однесува на покривање на трошоци за стекнување, административни трошоци, влезни и излезни надоместоци на инвестицискиот фонд, ако ДУИФ во согласност со проспекто на фондот истите ги наплаќа и други трошоци поврзани со спроведување на осигурување.

Вложување и евиденција

Член 4

(1) Друштвото е должно средствата од премијата за вложување, за кои се издвојува посебна резерва, да ги вложува во удели на отворени инвестициски фондови кои се регистрирани во Регистарот на инвестициски фондови во Република Северна Македонија кој го води Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија.

(2) Друштвото е должно да води посебен регистар во кој ќе ги евидентира уделите во отворени инвестициски фондови со кои располага, а кои се стекнати со премијата за вложување, за секој договарач/осигуреник поединечно.

(3) Во регистарот на удели од став (2) на овој член за секој осигуреник поединечно се запишуваат најмалку следните податоци:

- број на полиса;

- информација за осигуреник, и тоа: име и презиме, датум на раѓање и живеалиште;

- информација за договорувач на осигурување, и тоа:

- За правно лице: фирма, седиште и матичен број на субјектот (ЕМБС), и

- За физичко лице: име и презиме, датум на раѓање и живеалиште;

- број на удели, цена на уделите на денот на купување, вкупна вредност на инвестициското портфолио на денот на купување на уделите;

- полн назив на отворениот инвестициски фонд каде се инвестирани средствата;

- идентификациски број на отворениот инвестициски фонд;

- информација за секоја промена на состојбата на уделите, дополнети со датум и време на промената; и

- тековна состојба на уделите со: број на удели, цена на уделите, вкупна вредност на инвестициското портфолио.

(4) Промените во регистарот од став (2) на овој член треба да бидат документирани со:

- потврда за купување/продажба на удел издадена од ДУИФ после извршена уплата/исплата;

- интересен документ од друштвото доколку се користи инвестициското портфолио за наплата на премија за осигурување или покривање на други трошоци согласно договорените услови; или

- документ за стекнување/отуѓување на удел по друг основ.

(5) Друштвото е должно да воспостави интерни процедури и безбедносни системи за внесување, ажурирање и чување на податоците во регистарот од став (2) на овој член.

Задолжителни елементи на општите и посебните услови за осигурување при склучување на договори за осигурување на живот во врска со удели во инвестициски фондови

Член 5

Друштвото е должно во општите и посебните услови за осигурување:

1) да предвиди одредби во случај да дојде до припојување или ликвидација на отворениот инвестициски фонд каде се вложува премијата за вложување, со кои на договарачот/осигуреникот ќе му се даде алтернатива:

- да премине во друг фонд кај истото ДУИФ или

- да премине во друг фонд кај друго ДУИФ,

за што договарачот/осигуреникот треба да се произнесе во рок од 15 дена. Сите трошоци поврзани со прифаќање на понудената алтернатива се на товар на друштвото.

2) да предвиди одредби доколку договарачот/осигуреникот не ја прифати можноста за премин во друг фонд согласно точка (1) од овој член, со кои друштвото ќе смета дека настанал случај на доживување и на договарачот/осигуреникот ќе му ја исплати вредноста на инвестициското портфолио без наплата на било какви излезни трошоци и ќе му го врати неискористениот дел од премијата за осигурување; и

3) да предвиди одредби со кои ќе го ограничи времето помеѓу уплатата на премијата за вложување и купување на удели во отворени инвестициски фондови на најмногу петнаесет работни денови.

Наплата на премија од инвестициското портфолио**Член 6**

(1) Доколку со општите и посебните услови за осигурување или со договорот за осигурување на живот во врска со удели во инвестициски фондови е предвидено премијата за осигурување да се наплаќа од инвестициското портфолио, на денот на кој е предвидена наплата на премијата за осигурување од инвестициското портфолио друштвото врши откуп на соодветен број на удели од инвестициското портфолио на договорувачот на осигурувањето, така што производот на бројот на повлечени удели со цената на уделот од отворениот инвестициски фонд на денот на повлекување одговара на износот на премијата за осигурување.

(2) Друштвото е должно, во рамки на редовното годишно известување, да го известува осигуреникот за износот на повлечените удели, (откупната) цена на уделот од отворениот инвестициски фонд и поврзаните трошоци со оваа трансакција за секое повлекување од инвестициското портфолио согласно став (1) од овој член.

Информација за вредноста на уделите на отворените инвестициски фондови**Член 7**

Друштвото е должно да обезбеди дневни податоци за вредноста на уделите на отворените инвестициски фондови кои се составен ден на осигурителниот производ во рамки на осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициски фондови кои ќе ги објавува на својата интернет страница или ќе понуди линк до официјални извори на податоци кои имаат обврска да известуваат (интернет страница на ДУИФ или Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија).

Документ со клучни информации**Член 8**

(1) Друштвото, застапникот во осигурување или осигурителниот брокер, е должно на договорувачот на осигурувањето, пред склучување на договорот за осигурување на живот во врска со удели во инвестициски фондови, да му предаде или да му достави (со препорачана поштенска пратка или преку електронска пошта) и документ со клучни информации во однос на осигурителниот производ во рамки на осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициски фондови, при што друштвото за осигурување е должно да обезбеди потврда за прием од страна на договорувачот на осигурувањето.

(2) Документот со клучни информации од став (1) на овој член се составува како краток документ од најмногу три страни, со големина А4 кога се печати. Доколку се користат бои во документот со клучни информации, тие не смеат да ја намалуваат разбирливоста на информациите доколку документот со клучни информации е отпечатен или копиран во црно и бело.

(3) Документот со клучни информации од став (1) на овој член треба да ги исполнува следните услови:

- да е прикажан и структуриран на начин да е едноставен за читање и со големина на букви кои овозможуваат читање;

- да е фокусиран на клучни информации кои му се потребни на договарачот/осигуреникот; и

- да е напишан на јазик кој е јасен, едноставен и разбирлив и кој овозможува лесно разбирање на информациите.

(4) Документот со клучни информации од став (1) на овој член претставува предоговорна информација и истиот треба да биде точен, вистинит, јасен и недвосмислен, и термиолошки и суштински усогласен со сите обврзувачки договорни документи (пр. понуда за осигурување, услови за осигурување).

(5) Документот со клучни информации од став (1) на овој член е самостоен документ, јасно одделен од промотивниот материјал на друштвото.

Структура и содржина на документот со клучни информации**Член 9**

(1) Документот со клучни информации од член 8 од овој правилник мора да биде напишан на службен јазик во Република Северна Македонија.

(2) Насловот „Документот со клучни информации“ мора да се појавува видно на врвот на првата страница од Документот со клучни информации.

(3) Веднаш под насловот на Документот со клучни информации се наоѓа образложение во кое е наведено: „Овој документ содржи клучни информации за осигурителен производ за осигурување на живот во врска со удели во инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик и има за цел да ви помогне во разбирање на природата, ризиците, трошоците, можните добивки и загуби од овој производ и да ви помогне да го споредите со други производи. Овој документ не претставува промотивен (рекламен) материјал“.

(4) Документот со клучни информации од член 8 од овој правилник ги содржи следниве елементи:

1. Општи податоци;
2. Кои се клучните карактеристики на производот?;
3. Кои се ризиците и очекувањата од производот?;
4. Кои се последиците во случај друштвото да не може да изврши исплата?;
5. Кои и колкави се трошоците поврзани со производот?;

6. Опции за предвремено прекинување на договорот и последици;

7. Информации за поднесување на приговори и претставки; и

8. Останати релевантни информации.

(5) Формата и содржината на Документот со клучни информации од член 8 од овој правилник е дадена во Прилог 1 од овој правилник и е негов составен дел, а деталите и начинот на пополнување се дадени во Упатството за пополнување на Документот со клучни информации кое е дадено во Прилог 2 од овој правилник и е негов составен дел.

Ажурирање на Документот со клучни информации**Член 10**

(1) Друштвото е должно да ги ажурира информациите содржани во Документот со клучни информации во сите случаи кога ќе се настане промена која значително влијае или веројатно е дека ќе влијае врз информациите содржани во Документот со клучни информации.

(2) И покрај одредбите од став (1) на овој член, друштвото е должно да го ажурира Документот со клучни информации квартално, а најдоцна во рок од 10 дена по истекот на кварталот.

(3) Друштвото ќе го објави ажурираниот Документот со клучни информации на својата интернет страница со назнака на датумот на кој е извршено ажурирањето.

Основни принципи при изработка на Документот со клучни информации и рекламна промоција на осигурителниот производ

Член 11

(1) Друштвото е одговорно за потполноста и точноста на информациите што ќе бидат содржани во Документот со клучни информации, како и за информациите кои се објавуваат за рекламна промоција на осигурителниот производ во рамки на осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициски фондови.

(2) При донесување на Документот со клучни информации и при објавување на реклами за осигурителниот производ во рамки на осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициски фондови, друштвото треба да ги почитува следниве принципи:

- мора да се прикаже, целосен, точен и вистинит опис на осигурителниот производ кој се презентира/промовира, како и поврзаните ризици,

- мора да се објават целосни, јасни и недвосмислени податоци за да не се доведуваат во заблуда осигурениците,

- мора да се обезбеди сигурност дека содржината и формата на рекламите не ја искривува, прикрива, ниту го намалува значењето на која било изјава, предупредување или други факти содржани во Документот со клучни информации и во општите и посебните услови за осигурување при склучување на договори за осигурување на живот во врска со удели во инвестициски фондови.

Останати известувања пред склучување на договор за осигурување на живот во врска со удели во инвестициски фондови

Член 12

(1) Покрај Документот со клучни информации од член 8 од овој правилник, друштвото е должно пред склучување на договорот за осигурување на живот во врска со удели во инвестициски фондови со договарањето/осигуреникот да го извести договарањето/осигуреникот и за распределба на премијата по компоненти (премија за вложување, премија за осигурување и трошоци за спроведување на осигурување, износи на даноците, такси и други трошоци кои може да настанат), како и излезните трошоци во случај на откуп на осигурувањето.

(2) Доколку постои одредена условеност за некоја од варијаблите кои ја сочинуваат премијата за осигурување, во известувањето од став (1) на овој член потребно е да биде дадено објаснување со сите познати елементи пред склучувањето на договорот.

Навремено доставување

Член 13

(1) Друштвото, застапникот во осигурување или осигурителниот брокер кој го продава осигурителен производ во рамки на осигурувањето на живот во врска

со удели во инвестициски фондови ќе овозможи потенцијалниот договарањето/осигуреникот на осигурување да ги добие навремено Документот со клучни информации и останатите информации пред склучувањето на договорот за осигурување.

(2) Одредбата од член (1) се однесува и на ситуации дури и кога во договорот за осигурување е предвиден период за откажување по склучување на договорот.

Редовно годишно известување на осигуреникот

Член 14

(1) Друштвото е должно до осигуреникот да достави годишен извештај за склучениот договор за осигурување на живот во врска со удели во инвестициски фондови најдоцна во рок од 30 дена од завршувањето на деловната година.

(2) Годишниот извештај од став (1) на овој член ги содржи најмалку следниве податоци:

1) сите уплати по основ на премија за осигурување и распределба на премијата на: премија за осигурување, премија за вложување, и трошоци за спроведување на осигурувањето;

2) износот на инвестициското портфолио на почетокот на деловната година (вклучително и бројот на удели и цената на уделот), односно од почетокот на договорот за осигурување доколку е склучен во текот на деловната година;

3) промените што се настанати во деловната година, одделно за секоја промена во инвестициското портфолио (број на удели, цена на уделот и датум на промена и опис на трансакцијата (пр. уплата, исплата поради покривање на трошоци, исплата поради плаќање на премија и сл.); и

4) износот на инвестициското портфолио на крајот на годината (вклучително и бројот на удели и цената на уделот).

Обврски за известување на Агенцијата за супервизија на осигурување

Член 15

(1) Друштвото е должно да го достави Документот со клучни информации за секој осигурителен производ во рамки на осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициски фондови до Агенцијата за супервизија на осигурување, најдоцна седум дена пред започнувањето со неговата примена.

(2) Документот со клучни информации од став (1) на овој член друштвото за осигурување е должно да го достави до Агенцијата во рокот од став (1) на овој член во електронска форма на начин утврден од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување.

Завршни одредби

Член 16

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 октомври 2022 година.

Бр. 01-344/1
28 април 2022 година
Скопје

Претседател на
Советот на експерти,
Крсте Шајноски, с.р.

ПРИЛОГ 1: ФОРМА И СОДРЖИНА НА ДОКУМЕНТ СО КЛУЧНИ ИНФОРМАЦИИ

ДОКУМЕНТ СО КЛУЧНИ ИНФОРМАЦИИ
НАМЕНА: Овој документ содржи клучни информации за осигурителен производ за осигурување на живот во врска со удели во инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик и има за цел да ви помогне во разбирање на природата, ризиците, трошоците, можните добивки и загуби од овој производ и да ви помогне да го споредите со други производи. Овој документ не претставува промотивен (рекламен) материјал.
I. ОПШТИ ПОДАТОЦИ
II. КОИ СЕ КЛУЧНИТЕ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ОВОЈ ОСИГУРИТЕЛЕН ПРОИЗВОД? <i>Опис на осигурувањето</i> <i>Цели и начин на остварување на тие цели</i> <i>Таргет група</i> <i>Користи и трошоци од осигурителниот производ</i>
III. КОИ СЕ РИЗИЦИТЕ И ОЧЕКУВАЊАТА ОД ПРОИЗВОДОТ? <i>Показател на ризик</i> <i>Приноси на отворениот инвестициски фонд</i>
IV. КОИ СЕ ПОСЛЕДИЦИТЕ ВО СЛУЧАЈ ДРУШТВОТО ДА НЕ МОЖЕ ДА ИЗВРШИ ИСПЛАТА?
V. КОИ И КОЛКАВИ СЕ ТРОШОЦИТЕ ПОВРЗАНИ СО ПРОИЗВОДОТ? <i>Трошоци низ текот на времето</i> <i>Расчленување на трошоците</i>
VI. ОПЦИИ ЗА ПРЕДВРЕМЕНО ПРЕКИНУВАЊЕ НА ДОГОВОРОТ И ПОСЛЕДИЦИ
VII. ИНФОРМАЦИИ ЗА ПОДНЕСУВАЊЕ НА ПРЕТСТАВКИ/ПРИГОВОРИ
VIII. ОСТАНАТИ РЕЛЕВАНТНИ ИНФОРМАЦИИ

ПРИЛОГ 2: УПАТСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ НА ДОКУМЕНТОТ СО КЛУЧНИ ИНФОРМАЦИИ

I. ОПШТИ ПОДАТОЦИ

Овој дел од Документот со клучни информации се однесува на идентитетот на друштвото за осигурување на живот кое го нуди осигурителниот производ (каде осигуреникот го презема инвестицискиот ризик) и надлежниот орган за супервизија и истиот треба е да ги содржи следните информации:

1. назив на осигурителниот производ, поврзан со отворениот инвестициски фонд (Скратен назив на отворениот инвестициски фонд и Идентификациски број на отворениот инвестициски фонд);
2. назив на друштвото за осигурување на живот кое го нуди осигурителниот производ, интернет страница на која инвеститорот ќе може да добие информација како да стапи во контакт со друштвото за осигурување на живот и телефонски број за контакт;
3. податоци за надлежниот орган за супервизија, односно податоци за Агенција за супервизија на осигурување (цел назив, адреса, интернет страница и контакт телефон);
4. датум на изготвување на Документот со клучни информации, односно во случај на ажурирање, датум на последното ажурирање на Документот со клучни информации.

II. ОПИС НА КЛУЧНИТЕ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОИЗВОДОТ

1. Овој дел од Документот со клучни информации се однесува на правната форма на осигурителниот производ.

2. Информациите кои се однесуваат на целите на осигурителниот производ и начинот на кој тие цели ќе бидат остварени треба да бидат сумирани во овој дел на краток, прегледен, едноставен и разбирлив начин. Информациите треба да ги идентификуваат главните фактори од кои зависи приносот, основните финансиски инструменти во кои се инвестираат средствата, како се определува приносот и каква е врска помеѓу приносот на осигурителниот производ и основните финансиски инструменти во кои се инвестираат средствата. Информацијата треба да ја рефлектира врска помеѓу препорачаниот период за чување и ризичниот профил на осигурителниот производ.

3. Ако листата на финансиски инструменти наведени во точка 2 е толку обемен што не може да биде опфатен во Документот со клучни информации, потребно е да бидат наведени пазарните сегменти или типови на инструменти поврзани со основните финансиски инструменти.

4. Во описот на таргет групата на инвеститори за која е наменет овој осигурителен производ потребно е да се обезбедат информации за целиот инвеститор идентификуван од друштвото, особено во врска со потребите, карактеристиките и целите на типот на клиент со кои овој осигурителен производ е компатибилен. Овие претпоставки се засноваат на можноста инвеститорот да ја поднесе загубата од инвестицијата во рамки на неговиот претпочитан инвестициски хоризонт, неговото теоретско знаење и минато искуство со финансиските пазари, а особено со инвестирање во отворени инвестициски фондови, како и потребите, карактеристиките и целите на потенцијалниот краен клиент.

5. Во детален опис на придобивките од осигурувањето, потребно е да се обезбеди општо резиме, односно клучните карактеристики на договорот за осигурување, дефиниција за сите придобивки со објаснување дека вредноста на овие придобивки е претставена во делот „Кои се ризиците и што може да добијам за возврат?“. Во случаите кога премија се плаќа како еднократен износ, во деталниот износ се внесува вложениот износ. Доколку премијата се плаќа периодично, во информацијата се наведува бројот на периодични плаќања, и проценка на просечната вложена сума.

6. Деталниот опис наведен во точката 5, исто така дава објаснување за ефектот на платените премии за осигурување, како еквивалент на проценетата вредност на придобивките од осигурување, врз повратот на инвестицијата на инвеститорот.

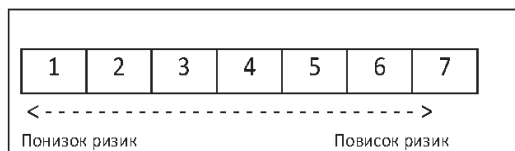
7. Информации за крајниот рок на покрите на осигурителниот производ во делот под наслов „Опис на клучните карактеристики на производот“ во Документот со клучни информации потребно е да ги содржи сите следни информации:

1. датумот на крајниот рок на покрите на осигурителниот производ или назнака дека не постои датум на краен рок на покрите;
2. индикација дали друштвото има право еднострано да го прекине осигурителниот производ;
3. опис на околностите во кои осигурителниот производ може автоматски да биде прекинат и датумот на прекин, доколку е познат.

III. ОПИС НА РИЗИЦИ И ОЧЕКУВАЊА ОД ПРОИЗВОДОТ

1. Во овој дел од Документот со клучни информации, друштвото е потребно да ја примени методологијата за презентација на ризикот и пресметување на просечна стапка на принос по удел на отворениот инвестициски фонд предвидена со *Одлуката за утврдување на начинот на пресметување на приносот по удел во отворен инвестициски фонд и за пресметување на волатилноста на инвестициски фонд* донесена од Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија.

2. Друштвото е потребно да го обелодени индикаторот на синтетичкиот ризик и принос, односно ризичната класа на отворениот инвестициски фонд на утврдената скала од 1 до 7, со потенцирање на утврдениот индикатор на следниот формат:

3. Покрај индикаторот од точка 2, друштвото е потребно да даде:

1. објаснување за валутата во која осигурителниот производ е деноминиран, доколку тоа е различна валута од денарот и дека е можно да се случуваат промени како резултат на флукуации на девизните курсеви;

2. краток опис на ризикот на осигурителниот производ и очекувањата за принос и привилегии, со напомена дека ефектот на ризикот кај осигурителниот производ може да биде значително повисок доколку не е чуван до доспевање, односно до препорачаниот период за чување, таму каде што е можно.
3. индикација за максималната можна загуба, како и информација дека инвестицијата може да биде изгубена доколку не е заштитена делумно или целосно со гарантен фонд или доколку друштвото не е во состојба да ја исплати.

4. Друштвото ќе прикаже податоци за просечните приноси на отворениот инвестициски фонд во проценти со 4 децимални позиции, на следниот формат:

Просечен месечен принос за <назив на отворениот инвестициски фонд>			
	Последни 12 месеци	Последни 24 месеци	Последни 5 години
Просечен месечен принос	%	%	%

5. Друштвото е должно да обезбеди информација со врска до интернет страницата каде што е објавен проспектоот или скратената форма на проспектоот на отворениот инвестициски фонд.

IV. КОИ СЕ ПОСЛЕДИЦИТЕ ВО СЛУЧАЈ ДРУШТВОТО ДА НЕ МОЖЕ ДА ИЗВРШИ ИСПЛАТА?

Во овој дел од Документот со клучни информации, друштвото е потребно да обелодени:

1. дали инвеститорот може да се соочи со финансиска загуба поради неизвршување на обврските од страна на друштвото или неизвршување на обврските од страна на ДУИФ, и идентитетот на тој или тие субјекти;
2. појаснување дали загубата наведен во точката (1) е покриена со одредена гаранција за инвеститорот или осигурителна шема за надомест (компензација) и дали има ограничувања или услови за тоа покрите.

V. КОИ И КОЛКАВИ СЕ ТРОШОЦИТЕ ПОВРЗАНИ СО ПРОИЗВОДОТ?

1. Во овој дел од Документот со клучни информации, друштвото е потребно да ги обелодени сите трошоци кои се поврзани со осигурителниот производ, со тоа што ќе ги обелодени следните информации:

1. сите еднократни трошоци, како што се влезни и излезни трошоци, изразени како процент од соодветниот параметар (премија, вредност на инвестицискиот фонд, осигурена сума и сл.);
2. сите периодични и повторливи трошоци, како што се годишните трошоци за трансакции со портфолио и други периодични и повторливи годишни трошоци, изразени како процент од соодветниот параметар (премија, вредност на инвестицискиот фонд, осигурена сума и сл.);
3. повремени и непредвидени трошоци, како што се надоместоците за успешност или учество во профитот, изразени како процент од соодветниот параметар (премија, вредност на инвестицискиот фонд, осигурена сума и сл.).

Вкупната премија (еднократна или рата од повеќекратна премија) намалена за сите трошоци од овој став, еднаква е на премијата за вложување зголемена за премијата за осигурување за соодветниот период.

2. Информациите за еднократните трошоци ги сочинуваат следните елементи:

1. еднократен трошок е влезен и излезен трошок што вклучува почетни надомести, провизии и сите други износи платени директно од страна на инвеститорот, износи кои се одземаат од првото плаќање или од ограничен број на плаќања на премијата кои треба да ги прими инвеститорот или од плаќање по откуп или прекин на осигурителниот производ;
2. еднократните трошоци ги вклучуваат сите видови на трошоци поврзани со осигурителниот производ, без разлика дали тие претставуваат трошоци директно поврзани со дејноста, или надоместок за извршена работа за било кој ентитет поврзан со друштвото или кој на друштвото му пружа услуги;
3. еднократните трошоци ги вклучуваат, но не се ограничени на следниве видови влезни трошоци и надоместоци што ќе бидат земени предвид во износот што треба да се обелодени за осигурителниот производ:
4. трошоци за структурирање или маркетинг;
5. трошоци за купување, дистрибуција и продажба;
6. трошоци за обработка и работење, вклучително и трошоци за управување со вложувањата и инвестициското портфолио.

3. Информациите за повторувачките трошоци ги сочинуваат следните елементи:

- 1) повторувачките трошоци се плаќања што редовно се одземаат од две или повеќе уплати на инвеститорот или од вложениот износ или од износите што не се распределени, според утврден механизам за распоредување на добивката;
- 2) повторувачките трошоци ги вклучуваат сите видови на трошоци поврзани со осигурителниот производ, без разлика дали тие претставуваат трошоци директно настанати кај друштвото, или се во форма на надоместок за извршена работа за било кој ентитет поврзан со друштвото или на друштвото му пружа услуги;
- 3) повторувачките трошоци ги вклучуваат, но не се ограничени на следните видови влезни трошоци и надоместоци кои ќе бидат земени предвид во износот што треба да се обелодени за осигурителниот производ:
- 4) трошоците за структурирање или маркетинг;
- 5) трошоците за купување, дистрибуција и продажба;
- 6) трошоците за обработка и работење, вклучително и трошоци за управување со вложувањата и инвестициското портфолио;
- 7) други административни трошоци;
- 8) кој било износ со кој имплицитно го терети вложениот износ, како што се направени трошоци за управување со вложувањата на друштвото (пр. трошоци за нови инвестиции, итн.); и
- 9) исплати на трети страни за подмирување на трошоците што се направени во врска со стекнување или продажба на кое било средство (вклучувајќи трансакциски трошоци).

4. Друштвото е потребно да го опише секој од расчленетите трошоци во табелата „Расчленување на трошоците“, наведувајќи во кои околности и на кој начин тие трошоци можат да се разликуваат од реалните трошоци што инвеститорот може да ги сноси, односно во кои околностите и на кој начин овие трошоци може да зависат од одлуката на инвеститорот да оствари или да не оствари одредени можности.

Расчленување на трошоците			
Еднократни трошоци	Влезни трошоци	%	Ефект на трошоците што ги плаќате при склучување договор за осигурување. Ова е најголемата сума што ќе ја платите, а може и да платите помалку. Тоа исто така ги вклучува трошоците за дистрибуција на вашиот производ.
	Излезни трошоци	%	Ефект на трошоците што ги плаќате при престанок на осигурувањето после крајниот рок на покритие
Повторувачки трошоци	Трансакциски трошоци на инвестициското портфолио	%	Ефект на трошоците за купување и продажба на уделите во отворените инвестициски фондови
	Останати повторувачки трошоци	%	Ефект на трошоците што се наплатуваат секоја година за управување со вашите инвестиции и други трошоци. Ова ги вклучува давачките за управување и другите административни трошоци.
Повремени и непредвидени трошоци	Надоместоци за успешност	%	Ефект на трошоците што се наплатуваат доколку приносот ја надмине референтната вредност.
	Учество во добивка	%	Ефект на трошоците што се наплатуваат доколку вложувањето ја надмине референтната вредност.
Напомена: <се наведува во кои околности и на кој начин тие трошоци можат да се разликуваат од реалните трошоци што инвеститорот може да ги сноси>			

VI. ОПЦИИ ЗА ПРЕДВРЕМЕНО ПРЕКИНУВАЊЕ НА ДОГОВОРОТ И ПОСЛЕДИЦИ

1. Во овој дел од Документот со клучни информации, друштвото е потребно да даде:

1. краток опис на причините за избор на препорачаниот, или минимум потребниот договорен период за чување на осигурителниот производ;
2. опис на карактеристиките на постапката за дезинвестирање и кога е можно дезинвестирање, вклучувајќи индикација за последиците од прекин на осигурителниот производ на профилот за ризици и успешност на осигурителниот производ, или за применливоста на капиталните гаранции;
3. информации за какви било надомести и казни што можат да настанат поради дезинвестирање пред доспевање или кој било друг одреден датум, освен препорачаниот договорен период на осигурителниот производ, вклучувајќи упатување

на информациите за трошоците што треба да бидат вклучени во Документот со клучни информации во согласност со точка V. од ова упатство и појаснување на влијанието на таквите надоместоци и казни за различни периоди на држење на осигурителниот производ.

VII. ИНФОРМАЦИИ ЗА ПОДНЕСУВАЊЕ НА ПРЕТСТАВКИ И ПРИГОВОРИ

Во овој дел од Документот со клучни информации, друштвото е потребно да ги обезбеди следниве информации:

1. чекори што треба да се следат за целите на поднесување претставка/приговор за осигурителниот производ или за однесување на друштвото или за лицето кое советува за или го продава производот осигурителниот производ;
2. линк до соодветната интернет страница за поднесување претставка/приговор;
3. ажурирана поштенска адреса и електронска адреса на која може да се поднесат претставки/приговори; и
4. постапка за поднесување на претставки/приговори пред Агенцијата за супервизија на осигурување.

VIII. ОСТАНАТИ РЕЛЕВАНТНИ ИНФОРМАЦИИ

1. Во овој дел од Документот со клучни информации, друштвото е потребно да ги наведе сите достапни документи со дополнителни информации, како и информација дали документите со дополнителни информации се достапни врз основа на правна обврска или само на барање на инвеститорот.

2. Информациите вклучени во делот под наслов „Останати релевантни информации“ на Документот со клучни информации може да бидат дадени во сумарен облик, вклучително и линк до интернет страницата каде што се достапни дополнителни детали, освен документите наведени во точка 1.